

Fintraffic Meriliikenteenohjaus Oy

Sovellettava lainsäädäntö

[NEUVOSTON ASETUS \(EU\) 2014/833](#)

[Alusliikennepalvelulaki \(623/2005\) 17a§](#)

Liikenne- ja viestintäviraston ohje Fintraffic Meriliikenteenohjaukselle koskien EU:n pakoteasetuksen toimeenpanoa

EU on antanut 8.4.2022 asetuksen (päivitetty 6.10.2022), jolla tiukennettiin Venäjän vastaisia pakotteita. Pakotteet koskevat Venäjän lipun alla purjehtivia aluksia ja entisiä Venäjän lipun alla olleita aluksia, joiden lippuvaltiota on vaihdettu 24.2.2022 jälkeen. Satamaan pääsykiellon soveltaminen tuli merenkulun osalta voimaan 16.4.2022 klo 00.00.

Satamaan pääsykielto laajenee 8.4.2023 koskemaan (aluksen lippuvaltiosta riippumatta) kaikkia Russian Maritime Register of Shipping-laitoksen sertifioimia aluksia.

Eräille aluksille voidaan myöntää poikkeuksia. Merenkulun osalta poikkeusluvut käsitellään UM:n johdolla. Poikkeusten myöntäminen liittyy kuljetettavaan rahtiin, ja valmistelussa ovat mukana mm. Tulli, Rajavartiolaitos, Huoltovarmuuskeskus, asiaan liittyvät ministeriöt ja Traficom.

Kiellon tehostamiseksi Liikenne- ja viestintävirastolla on oikeus antaa luotsaus- tai jäänmurtopalveluja tuottavalle yritykselle määräyksiä. Tarvittaessa Liikenne- ja viestintävirasto Traficom antaa kyseiset määräykset Finnpilot Pilotage Oy:lle ja Väylävirastolle, joka tiedottaa määräyksestä jäänmurtopalveluja tarjoavia yrityksiä.

Toimeenpano-ohje

Asetuksen toimeenpanon tukemiseksi Traficom alusliikennepalvelulain toimivaltaisena viranomaisena ohjeistaa Fintraffic meriliikenteenohjausta (VTS) seuraavasti:

3 ea artikla

1. Kielletään 16 päivän huhtikuuta 2022 jälkeen pääsy unionin alueella oleviin satamiin kaikilta Venäjän lipun alle rekisteröidyiltä aluksilta.
Lisäksi satamiin pääsykieltoa sovelletaan 8 päivän huhtikuuta 2023 jälkeen kaikkiin Russian Maritime Register of Shipping-laitoksen sertifioimiin aluksiin.

Venäjän lipun alla purjehtivan aluksen Suomen satamaan tulo on kielletty 16.4.2022 klo 00.00 alkaen. VTS:n tulee tuosta päivämäärästä lähtien kieltää Venäjän lipun alla purjehtivien alusten tulo VTS-alueelle satamaan tulon tarkoituksessa. Lista pakotteiden alla olevista aluksista julkaistaan EMSAN extranetissä. Käyttöoikeudet on toimitettu VTS:lle. Viaton kauttakulku on edelleen sallittua. Talousvyöhykkeellä tapahtuvat STS-operaatiot käsitellään tapaus kerrallaan Traficomien toimesta komission ohjeiden mukaisesti. Venäjän lipun alla purjehtiville aluksille, jotka ovat matkalla talviliikennerajoitusten alaisiin satamiin, tulee tiedottaa, että ne eivät ole oikeutettuja jäänmurtaja-avustukseen. Ilmoituksesta tulee tehdä aluksen tietojen kohdalle merkintä IBNet-järjestelmään.

2. Edellä olevaa 1 kohtaa sovelletaan aluksiin, jotka ovat vaihtaneet Venäjän lipun tai rekisteröintinsä jonkin toisen valtion lippuun tai rekisteröintiin 24 päivän helmikuuta 2022 jälkeen.

Alusten, jotka ovat vaihtaneet Venäjän lipun johonkin toiseen 24.2.2022 jälkeen, tulo Suomen satamaan on kielletty 16.4.2022 klo 00.00 alkaen. VTS:n tulee kieltää kyseisten alusten tulo VTS-alueelle. Lista pakotteiden alla olevista aluksista julkaistaan EMSAN extranetissä. Käyttöoikeudet on toimitettu VTS:lle. Em. aluksille jotka ovat matkalla talviliikennerajoitusten alaisiin satamiin, tulee tiedottaa, että ne eivät ole oikeutettuja jäänmurtaja-avustukseen. Ilmoituksesta tulee tehdä aluksen tietojen kohdalle merkintä IBNet-järjestelmään.

3. Tässä artiklassa tarkoitetaan aluksella:

- a) asiaankuuluvien kansainvälisten yleissopimusten soveltamisalaan kuuluvaa laivaa;
- b) ainakin 15 metriä pitkää huvivenettä, joka ei kuljeta rahtia ja johon mahtuu enintään 12 matkustajaa; tai
- c) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2013/53/EU* määriteltyä huvivenettä tai vesiskootteria*.

VTS valvoo ja ohjaa ensisijaisesti Alusliikennepalvelulain 2005/623 soveltamisalaan kuuluvia aluksia. Satamaantulokielto kuitenkin koskee kaikkia venäläisiä aluksia, jahteja ja huviveneitä. VTS:n on otettava kielto huomioon alusliikennepalvelua tarjotessaan. Havaitessaan suomalaisen satamaan pyrkivän Alusliikennepalvelulain soveltamisalaan kuulumattoman aluksen, tulee VTS:n mahdollisuuksien mukaan tiedottaa sitä voimassa olevasta saapumiskiellostä.

4. Edellä olevaa 1 kohtaa ei sovelleta apua tarvitsevaan alukseen, joka hakee turvapaikkaa, käynti-satamaa hätätilanteessa meriturvallisuuteen liittyvistä syistä tai ihmishenkien pelastamiseksi merellä.

Alusliikennepalvelulain mukaan päätöksen suojapaikkaan ottamisesta tekee Rajavartiolaitos Traficomin osoittamaan suojapaikkaan. VTS:n tulee toimia näiden viranomaisten antamien tarkempien ohjeiden mukaisesti. Ulkoankkuripaikkojen käyttö voi olla perusteltua meriturvallisuussyistä tilanteissa, joissa Venäjän lipun alla purjehtivalla aluksella on teknisiä ongelmia ja sen tarvitsee ankkuroitua korjauksen ajaksi.

5. Poiketen siitä, mitä 1 kohdassa säädetään, toimivaltaiset viranomaiset voivat myöntää alukselle pääsyn satamaan tarkoituksenmukaisiksi katsomiinsa ehdoin todettuaan, että pääsy on tarpeen asetuksessa erikseen mainituissa tilanteissa.

16.4.2022 alkaen Venäjän lipun alla purjehtivien (ja 8.4.2023 jälkeen kaikkien Russian Maritime Register of Shipping-laitoksen sertifioiden) alusten pääsy EU unionin satamiin on kielletty ilman toimivaltaisen viranomaisen myöntämää poikkeuslupaa.

Tullin ja rajavartiolaitoksen yhteinen meriliikenteen analyysikeskus käsittelee kaikki Portnet-järjestelmään syötetyt ennakoilmoitukset Suomen satamiin saapuviksi ilmoitetuista aluksista. Venäjän lipun alla purjehtivien (ja 8.4.2023 jälkeen kaikkien Russian Maritime Register of Shipping-laitoksen sertifioiden) alusten osalta tutkitaan satamaan pääsyn edellytykset. Jos pakotteen alaisella merikuljetuksella on toimivaltaisen viranomaisen antama poikkeuslupa, analyysikeskus antaa Tulli tarkastusmääräyksen. Tulli suorittaa aluksella rajatarkastuksen ja valvoo, että aluksesta puretaan vain poikkeusluvassa määriteltyä lastia.

Jos ennakoanalyysissä todetaan, ettei aluksella ole toimivaltaisen viranomaisen poikkeuslupaa, meriliikenteen analyysikeskus varmistaa, ettei alusta luotsata satamaan ja pääsy Suomen satamaan estetään. Molemmissa tapauksissa (aluksella on poikkeuslupa tai ei ole) meriliikenteen analyysikeskus informoi asiasta VTS:ää.

Matti Latvalahti
 Johtava asiantuntija
 Liikenne- ja viestintävirasto
matti.latvalahti@traficom.fi
 050 475 1325

Liite: EU asetus

Jakelu: Väylävirasto
 Finnpilot Pilotage
 LVM
 UM
 Tulli
 Rajavartiolaitos
 Satamaliitto
 Suomen Laivameklarit